

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
И. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина

ЖАЗҒЫ ТІЛДІК МЕКТЕП ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕЛЕР

ПОЛОЖЕНИЕ О ЛЕТНЕЙ ЯЗЫКОВОЙ ШКОЛЕ

Астана
2016

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесімен баспаға ұсынылды (2016 жылғы 17 наурыз № 3 хаттамасы)

Рекомендовано к изданию Ученым советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 3 от 17 марта 2016 года)

Жазғы тілдік мектеп туралы ережелер. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2016. – 20 б.

Положение о Летней языковой школе. – Астана: НАО имени И. Алтынсарина, 2016. – 19 с.

Осы Ережелерде жазғы тілдік мектептердің мақсаты мен міндеттері, бағыты мен құрылымы, жазғы тілдік мектептерді ұйымдастыруға қойылатын талаптар және қатысушылардың құқықтары мен міндеттері ұсынылған.

Бұл Ережелер барлық деңгейдегі білім беру ұйымдарының басшылары мен педагог қызметкерлеріне арналған.

В настоящем Положении представлены цель, задачи и направления деятельности Летних языковых школы, а также их структура. Кроме того в Положении прописаны требования к организации летних языковых школ и права и обязанности участников летних языковых школ.

Положение адресовано руководителям и педагогическим работникам организаций всех уровней образования.

© Ы. Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2016
© Национальная академия
образования им. И. Алтынсарина, 2016

1 Жалпы ережелер

1.1 Негізгі терминдер және түсініктемелер

1.1.1 CEFR – общеевропейская шкала уровней владения иностранным языком, система устанавливает единые стандарты, которые применяются для определения языковой компетенции во всем мире.

CEFR – жалпыеуропалық деңгейдегі шет тілін меңгеру шкаласы, жүйе бірыңғай стандарттарды орнықтыруды белгілейді, ол бүкіл әлемдегі тілдік құзыретті анықтау үшін қолданылады.

1.1.2 IELTS (англ. *International English Language Testing System*) – халықаралық ағылшын тілінің білім деңгейін бағалау жүйесі.

1.1.3 TOEFL (англ. *Test of English as Foreign Language* – ағылшын тілін білу стандарттық тесттері, (оның сотүстікамерикалық нұсқада) ағылшын тілдік емес шетелдіктерге тапсыру міндетті.

1.1.4 Волонтер (*доброволец, ерікті*) – бұл адам түрлі әлеуметтік маңызы бар науқандарға қатысатын, өзінің үлесін әлеуметтік маңызды жобаларды іске асыруға құштар, қажетті ақпаратты тарату, қоғамдық акцияларды дайындауға және өткізуге.

1.1.5 Топтық жоба – бұл өзіндік қызметі білім алушылардың шешімі бойынша дәйекті, өзара байланысты оқу міндеттерінің ішінде белгіленген шектеулі уақыт кезеңіне қол жеткізуге бағытталған белгілі бір нәтиже. Топтық жобаны жүзеге асыру оқу міндеттері арқылы арнайы құрылған саны 3-тен 6 адамнан тұратын командалар күшімен шешуді көздейді.

1.1.6 Тілдік жаздық мектепте сабақ – оқу үрдісі фрагменті, өзара байланысты элементтерді жүйесін білдіретін: білім жағдайын, қатысушылардың өзара іс-қимыл нысандарын ұйымдастыру, білім беру мақсаты, білім мазмұны, оқыту әдістері.

Сабақтар негізінде коммуникативтік өзара іс-қимылдарына айырмашылықтарына сәйкес екі топқа бөлінеді педагогтың және Жазғы тілдік мектеп қатысушының:

– Педагогтың жеке өткізетін сабағы мектепке қатысушымен, өз бетінше білім көтеруімен қоса;

– Ұжымдық-топтық сабақтар (тілдік, интеллектуалдық ойындар мен сайыстар, технологиялық жобала, тренингтер, сын тұрғысынан ойлау технологиясы, іскерлік ойындар, жүктеу, жобалар).

1.1.7 Оқыту тілі пән (CLIL) – бұл бірлестігі бірқатар тәсілдерді түрлі білім беру контексте. Бар бірқатар терминдерді сипаттайтын әр түрлі тәсілдерін енгізу CLIL, мысалы: толық тілдік батыру, «тіл нөсер» және т.б.

Тілді және пәнді біріктіріп оқыту (CLIL) – бұл әртүрлі тәсілдер бірлестігін білім беру контексте біріктіру. Бірқатар терминдерді сипаттайтын әр түрлі тәсілдерін CLIL енгізу, мысалы: толық тілдік жүктеу, «тіл нөсерлері» және т.б. Тілді үйрену анағұрлым мақсатқа сай болып келеді, өйткені тілді нақты коммуникативтік міндеттерді шешу үшін пайдаланады. Сонымен қатар,

білім алушылардың оқып жатқан тілді жақсы білу және түсіну мәдениетін жақсы меңгеруге бар мүмкіндігі болады, Білім алушы өзі арқылы тілдік материалды жеткілікті үлкен көлемде өткізіп алады, бұл өз алдына табиғи тілдік ортаға толықтай жүктейді бұл оқушыға әлеуметтік-мәдени құзыретін қалыптастыруға қол жеткізеді.

1.1.8 Жазғы тілдік мектептер – бұл тілдік ортаға терендетіп ену, оқытылып жатқан тілде құрдастарымен және сол тілде сөйлеушілермен, қосымша қызмет көрсету жүйесі, жазғы мектеп лагерінің әр түрлілігі, онда жазғы демалыс және белсенді сабақ оқумен бірге үйлеседі.

Жазғы тілдік мектептер – бұл тілдік ортаға терең үңілу, оқытылып жатқан тілде сөйлейтіндермен және құрдастарымен қарым-қатыаста болу, қосымша қызмет көрсету жүйесін, жазғы мектеп лагерінің алуандылығы, онда жазғы демалыс және белсенділік сабақтарымен айналысу барысында үйлеседі.

1.1.9 Тілде сөйлеушілер (*ағыл. native speaker*) – бұл тіл ортақтығының өкілі, тілдің нормаларын меңгерген, тілді белсенді пайдаланатын қазіргі тіл (әдетте, оған туған тіліндей болып табылатын) әр түрлі тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, кәсіби сала аумағындағы қарым-қатынас.

1.1.10 Деңгейлен оқыту – бұл шет тілін меңгерудегі жалпы еуропалық бағалау жүйесінің деңгейі.

1.2 Жазғы тілдік мектептерді ұйымдастырудың Негіздері:

– «100 қадам жүзеге асыру бойынша бес институционалдық реформалар» (Ұлттық бес институционалдық реформаны жүзеге асырудағы Қадамдық жоспары мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың Үкіметтің кеңейтілген отырысы Астанада, 6 мамыр, 2015 жыл).

– «Жол картасы» үштілді білім беруді дамытудың 2015-2020 жылдарға арналған Бірлескен бұйрықтары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі 5 қарашадағы 2015 жылғы № 622, Мәдениет және спорт Министрінің 9 қарашадағы Қазақстан Республикасының 2015 жылғы № 344, Инвестициялар және даму Министрі Қазақстан Республикасының 13 қарашадағы 2015 жылғы № 1066).

1.3 Жазғы тілдік мектептерді ұйымдастыру

1.3.1 Жазғы тілдік мектептер мектеп жанындағы лагерьлерде, аула клубтарында, оқушыларлар үйлер\сарайларында, қала сыртындағы лагерьлерде құрылады.

1.3.2 Білім алушылардың контингенті жазғы тілдік мектепті ұйымның директоры оқу жылының соңына үш апта қалғанға дейін қалыптастырады (мектептерде), оқушылар тізімін сол білім беру ұйымдарының басшыларына (аула клубтары, қала сыртындағы лагерьлер, оқушылар сарайлары/оқушылар үйі) береді, олар мектептер базасында жазғы тілдік мектептерді ашатындығын хабарлайды.

1.3.3 Жазғы тілдік мектептің қатысушылар тізімі ата-аналардың немесе құқық қорғау өкілдерінің мектеп директорына атына жазылған өтінішінің негізінде қалыптастырылады, ол Жазғы мектеп жұмысының 10 жұмыс күні ішінде, одан кейінге кешеуілдетуге қалдырылмайды.

1.3.4 Білім беру ұйымының директоры (мектептердің) өз бұйрығымен жазғы тілдік мектеп жетекшісін тағайындап (директорды), ол мектеп жанындағы лагер базасында жұмыс істейтін болады.

2 Жазғы Тілдік мектептің мақсаты мен міндеттері

2.1 Жазғы тілдік мектептердің құрудың негізі **мақсаты** болып табылатыны лингвистикалық білім беру ортасын теңестіру үшін тілдік дайындық 5-10 сынып оқушыларымен жазғы мектеп каникулы уақыты.

2.2 Орнықтырылған мақсатқа қол жеткізу үшін төмендегідей **міндеттерді** шешу қажет:

2.2.1 өзге тілдерді (екінші, шетелдік) коммуникативті тәсілде зерттеу негізінде лингвистикалық білім беру ортасының тиімділігін қамтамасыз ету;

2.2.2 оқушылардың лингвистикалық білім беру ортасында жеке ерекшеліктеріне сәйкес және білім беруді білім алушылардың сұраныстарына сәйкес оқыту.

Бірінші мәселені шешу кезінде тілді оқытуды, ғылым шеңберінде оқытылатын пәндер (терминология, сауаттылық және тілді күнделікті қарым-қатынас қолдану міндеттеріне назар аудару керек. коммуникативтік тәсілді зерттеу өзге тілдерге (екінші, шетелдік) тіл болжайды дағдыларын қалыптастыру, мәдениетаралық қарым-қатынасты ұйымдастыру арқылы оқу-ойын, шығармашылық, зерттеу, спорттық-сауықтыру қызметіне оқушылардың белсенділігін арттыруды қалыптастыру.

Бұл ретте педагогтар негізге ала отырып, өздерінің кәсіби біліктіліктерін, жеке-тұлғалық сипаттамаларын, білім алушылардың техникалық және экономикалық мүмкіндіктерді білім беру ұйымының нәтижесінде болу:

– олардың арсеналында білім алушылардың әр түрлі әдістері, формалары мен құралдарын дамыту, логикалық ойлау, есте сақтау, шығармашылық қиял, сондай-ақ олардың коммуникативтік қабілеттерін дамыту мүмкіндігін қолдарында бар болуы;

– дамыту мақсаттындағы бағытта жұмыс оқушылардың қызығушылығын тілдерді оқыту негізінде тұрақты қызығушылық мәдени-тарихи мұра ғана емес, тілі оқылатын елдің, олардың лингвистикалық дәстүрлері мен ерекшеліктері бар, бірақ және басқа да елдер мен халықтардың барысында жүргізуі;

– білім алушылардың өздік жұмысты жүргізуі, оқыту және жетілдіру, өзінің лингвистикалық қабілеттерін дамыту, практикалық дағдыларды зерделеу және пайдалану өзге тілдерді оқу және жеке қарым-қатынаста белсенділігін арттыруға ықпал етуі тиіс.

Екінші міндеттерді шешу кезінде педагогтар «кіру диагностикасының», нәтижелерін негізге ала отырып, білім алушылардың тілдік дайындығына келесі деңгейіне қойылатын талаптарға бағдар жасауға тиіс:

Түрткізу деңгейлері (A1)

– практикалық біліктігі мен дағдысын дамыту, өзге тілде ауызша және жазбаша қарым-қатынас;

– нақты сұрақтарға жауап беру және қарапайым жауаптар түсіну дағдыларын қалыптастыруға;

– этикеттік сипатта диалог жүргізе білу дағдыларын қалыптастыру;
– сыныптастар мен мұғалімдердің сөйлеуін түсіне білу, сонымен қатар аутенциялық, аудио-бейне таспа мәтіндерді, сөйлеу материалын меңгеру басындағы дағдыларын қалыптастыру (тындауды толықтау түсіну);

– сауалнаманы қалай толтыру, формуляр (өзі туралы негізгі мәліметтерді хабарлауға: аты-жөні, тегі, жасы, азаматтығы, мекен-жайы және т.б.) қалыптастыру;

Бастау алдындағы деңгей (A2)

– практикалық білігі мен дағдысын дамыту, ауызша және жазбаша қарым-қатынас оқытылатын тілде;

– оқу және қабылдау, мемлекеттік тілдің есту арқылы жалпы мағынасын оқу мәтінді немесе мақала оқи отырып, оларды баяу қарқында дағдысын қалыптастыру;

– диалог-сұрастыру, этикеттік сипаттағы диалог дағдысын қалыптастыру;

– негізгі мазмұны күрделі емес түпнұсқалық аудио- және бейнемәтіндерді, құрамында аз мөлшерде таныс емес сөздерді пайдалана отырып, контекстуалдық, тілдік, мемориалдық және басқа да түрлері тиетін болжамды түсіну (түсіну негізгі мазмұнын);

– этикеттік сипаттағы ашық хаттарды жазуды үлгіні пайдаланумен түрлерінің сипатына сүйене отырып, сөйлеу этикет және адекватты стилін баяндау, қабылданған ағылшын тілді елдерде;

Бастапқы деңгей (B1)

– қажеттілікті дамыту және өзін-өзі қалыптастыру оқытылатын тілдерде саласында;

– оқушыларда оқытылып жатқан тілдің неғұрлым терең көзқарасы туралы, рөлі мен маңыздылығы, тілдің өмір және әлемдік жартылай мәдениетті қалыптастыру;

- қысқаша ойын жеткізуге, тақырыпты пайдалана отырып, оқылған тілдік материалға сәйкес қойылған коммуникативтік міндет дағдысын қалыптастыру;

- берілген тақырып негізінде оқылған/естіген жайлы хабарлама жасау дағдыларын қалыптастыру;

– қалыптастыру дағдыларын әрі қарай мақсатында түсіну негізгі мазмұнын, мәтін (бейтаныс сөздерді білу ескермеу, түсінуге кедергі жасайтын негізгі мазмұнын, мәтін); басты фактілерді мәтінде назарын аудармай қосалқы тану, мәтіндер, әр түрлі жанрдағы (прагматикалық, публицистикалық, ғылыми-танымал және көркем), үлгідегі (мақала, әңгіме, жарнама және т.б.) анықтау;

– жоспар құруды, ауызша және жазбаша хабарлама тезисі, жобалық атқару қызметінің нәтижелерін қысқаша ұсынуды қалыптастыру;

Шекті жоғары деңгей (B2)

- коммуникативтік құзыретті одан әрі қалыптастыру, яғни қабілеті мен қарым-қатынас дайындығын тілде сөйлеушілермен ана тілдері деңгейінде өз

сөйлеу мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ауызша (айтылым және тыңдалым) және жазбаша (оқу және жазу) түрлері бойынша;

– жаңа тәжірибені алуға, пайдалануға, мәдениетаралық қарым-қатынас құралы ретінде, басқа халықтардың дүниетану және мәдениетін игері құралы негізінде қолдану;

– берілген тақырып негізінде оқылған/естіген жайлы хабарлама жасау дағдыларын қалыптастыру;

– жеке тәжірибиесі арқылы естігенінің мазмұнына сәйкестендірілу дағдыны қалыптастыру;

– әрі қарай толық түсіну мақсатындағы деңгейінде мазмұнын және сынау мағынасын қалыптастыру дағдыларын (анықтау басты идеясын мәтінін айқын экспликациялық; ажырата білу фактілері желідегі пікірлер және т.б.);

– электрондық хабарлама (интернет) жаза білу дағдысын қалыптастыру;

– дағдысын қалыптастыру жазбаларды (үзінді мәтін);

– жазбаша нысандарды тіркеу дағдысын қалыптастыру (мәтіннен көшірме);

– жазбаша түрде ауызша айтылған пікірлерді жазып алу дағдысын қалыптастыру.

3 Жазғы тілдік мектептің құрылымы және атқару қызметінің бағыты

3.1 Тілдік мектептің атқару қызметінің негізгі бағыты

Оқу-ойын әрекеті арқылы балалардың қоршаған әлем туралы білімді кеңейтеді, қажеттілігін қанағаттандырады баланың өз білімдері мен дағдыларын көздейді, жағымды қарым-қатынас пәні және жоғары мотивация тілді одан әрі меңгеруді өзге тілі сәйкестендіреді. Қызметтің бұл түрі сапарлар, экскурсиялар, концерттер мен спектакльдерді ұйымдастыруға, лекциялар, әңгімелер, іскерлік ойындар мен психологиялық тесттер, интерактивті сессия/сабақтар, бейне сабақтар, шығармашылық шеберханалар, ойын алаңдары, дамытуға ықпал ететін тілдік құзыреттілік арқылы сөйлеу, оқу, тыңдау және жазу арқылы іске асырылады.

Шығармашылық қызметіне негізделген өзін-өзі анықтауына әрбір қатысушының, оның өзін-өзі көрсетуіне құру үрдісінде шет тілі ортасыда дайындауды болжайды және конкурстар, сауалнамалар, сұрақтар, кештер, кездесулер ағылшын тілінде сөйлеушілермен мұражайға бару, экскурсиялар жасау негізінде жүргізіледі.

Шығармашылық қызметі дарындылығын анықтауға көмектесу, шығармашылық қабілеттерін дамыту оқушылардың оқылым мен алға ұсынып арналған өзге тілінде ынталандыру, қызығушылық өзге мәдениетіне ықпал ететін, рухани дамуына, өскелең ұрпақты қалыптастыру, білім алушылардың берік коммуникативтік құзыреттілік арқылы түрлі нысандары мен тәсілдерін, танымдық қызметі қалыптастыруға бағытталған. Шығармашылық түрлі ертегіні сахналау, театр қойылымдарына, декларациялау мен оқылатын түпнұсқалық мәтіндер, бірегей туындылардың авторлары, әншілер мен музыканттарда көрініс табады.

Зерттеу қызметі білім алушылардың басқа тілге деген қызығушылығын, зияткерлік бастамаларды оқушы жұмысы барысында топтық жобаларды, оқыту, ақпараттық технологиялар және құралдарымен жұмыс Демек, ол қалыптастырады, ақпараттық құндылықты мағыналық, тілдік, лингвистикалық, коммуникативтік және басқа да құзыретіті де қалыптастырады. Зерттеу қызметіндегі мысалдары: шағын-жобалар мен презентацияларды, ақпараттық хабарламаларды іздеу, сол немесе басқа сұрақтарға жауап табу, рефераттар жазу, кроссвордтар жасау, тілдік, лингвистикалық, интеллектуалдық марафондар, топтық жобалар жазу.с коммуникация; балалардың кәсіби өзін-өзі анықтауын қалыптастырады.

Спорттық-сауықтыру қызметі – салауатты өмір салтын құруға тәрбиелеуге тартуға, белсенді демалуға, дене шынықтыру сабақтарымен айналысуға, туризммен және спортпен түрінде ұйымдастырылады акциялар, фестивальдер, спорттық іс-шаралар, жорықтар, конкурстар, сауықтыру сапарлар мен экскурсиялар туған өлкеге, денсаулық сабақтарына бағытталған.

Оқыту туризмі де айтарлықтай болмаса да маңызы бар. Осы қызметпен шұғылдану білім алушыларға өзін-өзі жүзеге асыру, өз деңгейді көтеру, өзін-өзі орнықтыру және өз бетінше жетілуге көмектеседі. Әртүрлі сауықтыру іс-

шараларына мектеп оқушылары қызықты салынған ойын түріндегі спорттық-сауықтыру жұмысына қатыса отырып, тартылады. Ойын қызметі белсенділігі ең оңтайлы тәсілі – балаларды тілдік, білім беру және сауықтыру ортаға бейімдеу түрінде ұйымдастырылады қозғалыс ойындарын, оның ішінде халықтық; спорттық мерекелер; байқаулар; сауықтыру-ойын-сауық іс-шаралар.

3.2 Тілдік мектептің құрылымы

3.2.1 Жазғы тіл мектебінде іріктеп оқыту мазмұны мен ұйымдастырудың қағидалары

Негізгі қағидасы жазғы тілдік мектебінің іріктеу және оқыту мазмұны жазғы тіл мектебінде мазмұндық интеграция тілдік пәндер және пәндік облыстар болып табылады. Көрсетілген қағидалық қызметте қағиданың екі түрінен шығады: қағидалары, жазғы тілдік мектепте оқытуды ұйымдастыру және жазғы тіл мектебінде іріктеу оқыту мазмұны. Оларға мыналар жатады:

1) Қағиданың алуан түрлілігі, нысандарын және мазмұнын, қызметін, дамуын білдіреді доминантты қабілеттерін, мүдделерін және қажеттіліктерін (интеллектуалдық-танымдық, көркемдік-шығармашылық, ұйымдастырушылық-көшбасшылық) білім алушылардың, сөйлеу концерттік алаңдарында жүргізу неге көмектесетіні, еңбек сарбаздардың әзірлеу, әлеуметтік-маңызды жобаларды, үйірмелер, түрлі іс-шараларға қатысу. Бұл барлық нақты көрінетін нәтижесінің қорытындысына ықпал етеді жеке тұлғаның өзіндік бекуіне, шығармашылық және дербестігіне мүмкіндік беріп танытады;

2) Шығармашылық қағидасы және таңдау бостандығы, ол, білім алушыларға әртүрлі танымдық қызметін таңдауға мүмкіндік береді; маңызды демалу және ойын-сауық іс-шаралардың маңыздылығын таңдайды; таңдау және бөлу рөлі арқылы қатысушылардың ұжымдық және іскерлік ойындар (ұйымдастырушы, сарапшы, жарнама агенті, кеңесші, костюмер, безендіруші, әлеуметтанушы және т.б.); әр түрлі формаларын пайдалану қатысу сауықтыру бағдарламалары (күю, зарядтау, шейпинг, массаж, спорттық секциялар, шомылу және т.б.);

3) ізгілендіру қарым-қатынастарының қағидасы, бұл барлық қарым-қатынастар негізінде құруды, құрметтеу және сенімге кіру, адамға, еліктіріп әкеліп, оның табысқа жету идеясы арқылы ізгілікті көзқарасты оқушыға, ата-аналарына, бұл үшін қызметкерлерге Жазғы тілдік мектебінің қажет психологиялық тұрғыдан қайта қарауды барлық негізгі компоненттерін, педагогикалық үрдісін қажеттілік етеді;

4) өзара байланыс қағидасы педагогикалық және балалар ұжымдары қалыптастыруды білдіреді, уақытша топтарды дайындау және өткізу жөніндегі түрлі іс-шараларды (денсаулық сағаттары, клубтары, олимпиада, рөлдік ойындар) қызметтерін құру бойынша насихаттау, жариялау тіршілік мектебінде (газет, теледидар, ақпараттық бюллетень) және ұйымдастыру, шығармашылық ұжымдардың концерттік топтар, театр студиясы және т.б.) білдіреді;

5) кешенділік қағидасы сауықтыру және тәрбиелеу, бұл уақытты бөлуді ұйымдастыруға сауықтыру және тәрбие жұмысын ескеретін барлық топтың алға қойған міндеттерінің тиімді сапалылығын бағалау болу оқушылардың жазғы тіл мектебін білдіреді;

6) әлеуметтік белсенділік қағидасы білім алушылардың әлеуметтік-маңызды қызметті жүргізу кезінде түрлі ағартушылық, сауықтыру, спорт және демалыс іс-шараларын енгізуді ұсынады.

3.2.2 Жазғы Тілдік мектепте оқытудың құралдары, әдістері, тәсілдері

Кешені әдістерді, тәсілдерді, құралдарды және оқыту формаларын жазғы тіл мектебінде іріктеледі сәйкес келесі міндеттері:

1) Лексика-грамматикалық материалдарды бағдарлама бойынша басым болуы дәстүрлі әдістері мен формаларын оқу (танысу фонетикалық ерекшеліктері, тілдің бекіту производительных дағдыларын меңгеру);

2) Тыңдалым дағдыларын дамыту;

3) Лексикалық минимумды, қарапайым грамматикалық ережелерді меңгеру;

4) жазуға үйрету;

5) сөйлеу дағдыларын және оқытылып жатқан тілде коммуникативтік қасиеттерін дамыту;

6) мәдени-эстетикалық тәрбие негізінде тілдік лингвистикалық мәдениетке жүктеу;

7) коммуникативтік құзыретті және дағдылық жобалық-шығармашылық қызметті (белсенді қолдану және оқытудың интерактивті әдістерін енгізу білім алушылардың нақты коммуникативтік үрдісі және шығармашылық қызметін іске асыру барысында, әлеуметтік-мәдени бағдарламаларды құру және іске асыру ғылыми, шығармашылық және көркемдік-эстетикалық және т.б.) қалыптастыру;

8) интеграцияланған лингвистикалық білім алушылардың іс-әрекетін жеке жобалау.

3.2.3 Жазғы тілдік мектепте оқытудың түрлері

Негізгі ұйымдастыру нысаны оқыту жазғы тіл мектебі болып табылатыны оқушылардың деңгейлік әртүрлі жастағы топтарын біріктіру. Бұл «кіріс» диагностикасында тілді меңгеру жүйесінің деңгейлері бойынша топтар құрылады (деңгейлері А1, А2, В1, В2). Әдетте, мұндай топтарға оқушылар әр түрлі жастағылары түседі, ерекшеліктеріне бойынша жұмысты, әртүрлі жастағы топ тарды топтастырады.

Осы ұйымдық нысандары оқытудың формалары қызметінің негізгі бағыттары бойынша жазғы тілдік мектептер айқындалады. Оларға мыналар жатады:

- 1) интерактивті сабақтар тілі бойынша (күн сайын, кесте бойынша);
- 2) Жобалық жұмыстар (ғылыми, әлеуметтік);
- 3) Қызығушылығы бойынша шығармашылық кружоктар;
- 4) спорттық секциялар.

3.2.4 Жазғы мектепте бақылаудың қорытынды түрі

Қорытынды бақылау нысаны оқыту жазғы тіл мектебінде қоғамдық білім байқауы болып табылады. Бұл, әрбір жазғы тілдік мектепті жабу кезіне дайындалу үлкен мереке, ол үшін оқушылардың ата-аналары шақырылады, жергілікті атқарушы органдардың өкілдері, қоғамдық ұйымдар, қала тұрғындары, мектеп және т.б. Педагогикалық және балалар ұжымдарына жазғы тілдік мектебінің оқушылары бұл мерекеге алда олардың арасында өздерінің жетістіктерін шеберлігі мен дағдыларын көрсетудің негізгі болып табылады:

- 1) жоспарлау, жобалау және ұйымдастырудың өзіндік шетел тілі танымдық қызметі;
- 2) ақпаратпен тақырыбы бойынша жұмыс жасау, ол болмаса басқа тілді көздері әр түрлі, сондай-ақ әр түрлі белгілік жүйелер;
- 3) адекватты мақсатағы қойылған ақпарат мазмұнын;
- 4) еркін қабылдау тілі мен ұстау мәліметтерді бұқаралық ақпарат құралдары;
- 5) сақтау этикалық ережелерін қабылданған түрлі лингвмәдение жүйелерінде;
- 6) ақпараттық хабарламалардың материал негізінде құру үшін шығармашылық ақпаратты өндеуді пайдалана отырып, жаңа техникалық құралдар мен технологиялар қолдану;
- 7) ұжымдық оқу қызметі (ынтымақтаса білу: жоспарлау және іске асыру бірлескен қызмет жобасымен жұмыс, сондай-ақ көшбасшы позициясынан қатардағы қатысушысымен);
- 8) топта\жұпта жобамен жұмыстар;
- 9) топтық жобада тілдік компетенциямен алынғандарды ұсыну.

Бұл ретте қоғамдық байқау бойынша білімді Жазғы тілдік мектебінің білім алушылары көрсетуімен аяқтау керек, белгілі бір **жеке тұлғалық** оқыту нәтижелерін көрсету, олардың арасында:

- махаббат және құрметпен қарау, өзінің кіші отанына (өз туған үйіне, мектепке, ауылға, қалаға), халқына, Қазақстан;
- тілге құрметпен қарауды;
- *туған мәдениетін арқылы басқа да елдердің контексттік мәдениетін ұғыну;*
- *туралы моральдық нормалары мен ережелері, адамгершілік мінез-құлық ұсыну;*
- дәйектілік басымдықта жалпы адамзаттық құндылықтарда;
- эмоциялық-адамгершілік қайырымдылығы (көмек көрсетуге

дайындығы) және басқа да адамдарға эмпатия сезімдеріне түсіну;

– достық және достары, сыйластық олардың мүдделері мен қызығушылықтар туралы ұсыну;

– достық қарым-қатынастың, ұжымда негізделген өзара көмек және өзара қолдау, белгілеу;

– сезімі өз қадір-қасиетін сыйлауға, қадір-қасиетіне, басқа да адамдарды;

– өзіне қол жетімді шығармашылық (жобалар) түрлері қажеттілік пен мен қабілетін білдіру;

– жауапты қарым-қатынас білім беру және өзіндік білім алу, түсіну, олардың маңыздылығы қазіргі ақпараттық қоғам жағдайындағы;

– салауатты өмір салтына сұраныс;

– белсенді өмір салтына ұмтылыс: қызығушылығын арттыру, қозғалмалы ойындар, спорттық жарыстарға қатысуға;

– оқу дәлелдемесі шет тілдері және өзін-өзі жетілдіруге талпыныс, тілдік дайындық;

– коммуникативтік құзыреттілік мәдениаралық және этносаралық ортада;

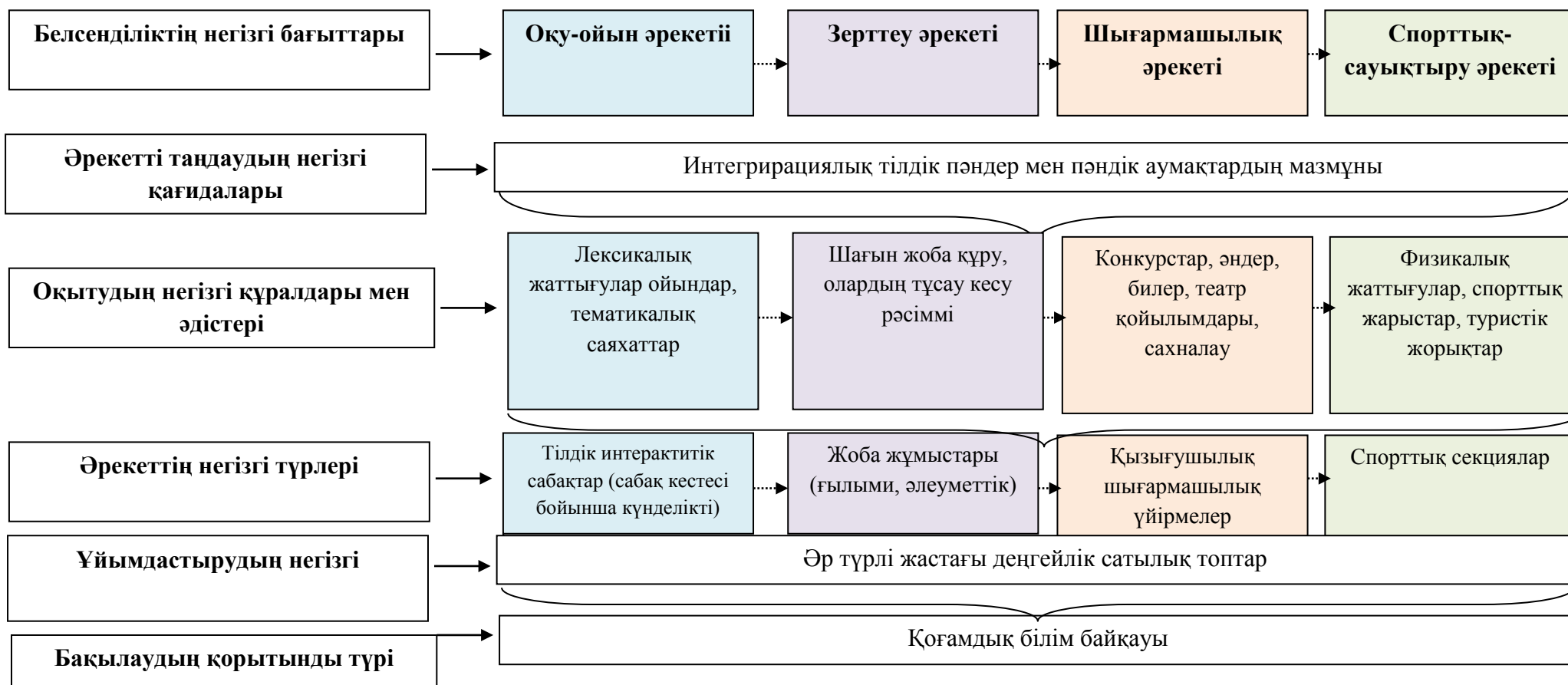
– өзге мәдениеттің эстетикалық құндылықтар туралы түсінік беру;

– өзге халықтардың мәдениеті мен тіліне қызығушылығын арттыру;

– адамдардың мінез-құлық басқа мәдениетін адекваттық және қатынас құндылықтар мен нормаларын қабылдау;

– өзге мәдениет ерекшеліктеріне, салауатты өмірсалтын құрған адамдарға құрметпен қарау;

– өз мәдениетінің қажеттілігі мен қабілетін басқа тілде ұсынуға.

1-сурет – Жазғы тілдік мектептің құрылымы

4 Жазғы тілдік мектептерді ұйымдастыруға қойылатын талаптар

4.1 Жазғы тілдік мектептердегі жұмыс тәртібіне қойылатын талаптар

Жазғы тілдік мектептер каникулдық демалыс кезеңінде ұйымдастырылады.

1) Нақты мерзімі мен маусымның ұзақтығына (кемінде 12 күн) байланысты білім беру ұйымының мүмкіндіктерін мұғалімдер, мамандар мен еріктілер мүмкіндіктеріне қарай анықталады.

2) Жұмыс режимі:

1) басталуы: 09.00;

2) аяқтау күні: 14.00 (мектептің толық күн), 17.00 (мектептің толық күн);

3) сабақтар (глоссарий қараңыз): 2 сағат (оқу сағат саны аптасына кезінде пятидневном оқытуда 40 сағатты құрайды);

4) тамақтану: 3 мезгіл (таңғы ас, түскі ас, түстен кейінгі ас) толық болуы; 1-рет таңғы ас кезінде толық болуы;

5) іс-шаралар: лингвистикалық ойын, зерттеу, мәдени-ойын-сауық және спорттық-сауықтыру;

6) Ғимараттар мен кабинеттер жарықтандырылған, санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес жабдықталған;

7) Мақсаттық топ: 5-11 сынып оқушылары;

8) Алдын-ала тестілеу бойынша топтың оқушылары деңгейіне бойынша сәйкес қажеттіліктерін ескере отырып, оқушыларды:

Түрткілеу деңгейі (A1);

9) Бастапқы алдындағы деңгей (A2);

1) Шекті деңгей (B1);

2) Шекті жоғары деңгей (B2);

Ұсынылатын топтарының толымдылығы 10 адамнан көп емес.

Жазғы тіл мектебінің оқу құнын ұйымның әкімшілігі жұмыс істейтін базасында белгілейді. Ата-аналар мектеппен келісім-шарт ақылы білім беру қызметін көрсетуге шарт жасасады. Шарт жасасу кезінде жүргізіледі беру.

4.2 Жазғы тілдік мектептерге қатысушылар қызметі

4.2.1 Жазғы тілдік мектептерге негізгі қатысушылар:

- басшысы (директоры) жазғы тілдік мектеп;
- мұғалімдер (педагогикалық ұжым);
- оқитын балалар ұжымы);
- ата-аналар;
- кіші қызмет көрсетуші персонал.

4.2.2 Жазғы тілдік мектептің Басшысы (директоры):

- 1) жазғы тілдік мектеп штат қызметкерлерінің анықтайды және бекітеді;
- 2) жазғы тілдік мектептің келісім бойынша білім беру ұйымының ішкі тәртіп ережелерін, бұйрықтарын шығарады және өкімдер бекітеді Жазғы тіл мектебінде;
- 3) жазғы тілдік мектептің әзірлейді және (келіскеннен кейін білім беру ұйымы) лауазымдық міндеттерін бекітеді, қызметкерлерін, оларды жағдайларымен таныстырады;
- 4) техника қауіпсіздігі бойынша нұсқама, алдын алу жарақаттанудың және жазатайым оқиғалардың алдын алу алушыларымен өткізеді (арнайы журналда тіркеледі);
- 5) жазғы тілдік мектеп жұмысқа шыққан персоналдың кестесін жасайды;
- 6) қауіпсіз өткізу үшін білім беру және сауықтыру жұмыстарының, жұмыспен қамту, еңбек қызметі;
- 7) жауапты білім алушыларын тамақтандыруды ұйымдастыруға және шаруашылық - қаржылық қызметті Жазғы тілдік мектеп;
- 8) қамтамасыз етеді және бірлескен қызметті балалар ұжымының үлкендер мен ұйымдастыру, дайындау және өткізу бойынша бірлескен тілдік іс-шаралар;оказывает содействие при контакте с родителями обучающихся;
- 9) ұйымдастыруды қамтамасыз етеді трансферттер (сапарлар, кездесулер, экскурсиялар);
- 10) өз қауіпсіздігін қамтамасыз етеді өмірі мен қызметі балалардың Жазғы тіл мектебі;
- 11) жұмысты үйлестіреді, педагогикалық қызметкерлердің және шетелдік педагогтардың бағдарламаларын әзірлеу бойынша Жазғы мектеп;
- 12) бағдарламаларды бекітеді сабақтар Жылдық мектеп;определяет участника в группу, в которой количество обучающихся не превышает 10 человек;
- 13) жауапты білім алушылардың өмірі мен денсаулығына, тұрған Мектепте білім беру процесі кезінде жол бермейді бұзушылықтарды заңды құқықтары мен бостандықтарын білім алушылар;
- 14) дайындауды ұйымдастырады және сыныптық үй-жайлардың оқу сабақтарын өткізу үшін;
- 15) қамтамасыз етеді сабақтар өткізу, үй-жайларда жауап беретін санитарлық және техникалық талаптарға сәйкес;обеспечивает образовательный процесс квалифицированными преподавателями, в том числе из числа носителей изучаемого языка;
- 16) қарым-қатынасты жүзеге асырады, жергілікті атқарушы органдармен білім беру саласындағы ұйымдастыру мәселелері бойынша жұмысты Жазғы тілдік мектеп;
- 17) білім беру ұйымына ұсынады, оның негізінде жұмыс істейді, Жазғы мектеп, есеп қорытындысы бойынша Жазғы мектептің жұмысы;
- 18) кеңестік және әдістемелік көмек көрсетеді, барлық қатысушыларға

мектеп;

19) хабардар етеді барлық қатысушылардың ықтимал өзгерістер туралы.

4.2.3 Педагогикалық ұжым

Жазғы тіл мектебіне және сабаққа және іс-шараларға мектеп мұғалімдері, ЖОО оқытушылары, студенттер 3-ші курс педагогикалық мамандықтар колледж және жоғары оқу орындарының ағылшын тілін білетін деңгейден төмен емес IELTS-4, еріктілер тіл тасушылар Қазақстанның әр аймағынан келгентартылады.

Педагог Жазғы мектеп қызметіне өз еңбек шартының жағдайларына сәйкес және мынадай функцияларды атқарады:

- қамтамасыз етеді қажеттіліктерін қанағаттандыру, білім алушылардың өз білім мен дағдыларды;

- сапалы болуын қамтамасыз етеді, оқу материалының мазмұнын іріктеу бойынша тілдік дайындық;

- жәрдем көрсетеді жеке көзқарас білім алушыға оқу барысында ағылшын тілі;

- дамытуға көмектеседі, білім алушылардың дербестігін қамтамасыз ету арқылы және қолдау процестерді өзін-өзі тану, өзін-өзі жеке басын;

- қосылуын қамтамасыз етеді және батыру білім алушылардың әртүрлі қызмет түрлері;

- ұйымдастырады, бос уақыт қызметі (сапарлар, кездесулер, экскурсиялар);

- дамытады, бақылау-бағалау (рефлексивті) компонент;

- белгілейді педагогикалық мақсатқа сай қарым-қатынастар алушылармен, басқа да педагогтармен, ата-аналармен, жұртшылық өкілдерімен;

- Жазғы тілдік мектептің бағдарламасын жасайды;

- жүргізеді мектеп-білім алушылар үшін сабақ кестесіне сәйкес;

- жүргізеді кері байланыс оқушылармен бірге әзірленген бағдарлама бойынша Жазғы мектеп;

- білім алушылар арқылы апталық бағалауларды түзету даму жолын тұрақты кері байланыс жүргіздіреді;

- апталық бағалауларды түзету даму жолын обучающихсячерез тұрақты кері байланысты жүргізеді;

- жеке және топтық кеңес беру жұмысын атқарады алушылармен әзірлеу бойынша топтық жоба өткізеді;

- талдау жүргізеді сәйкестігін бағдарламалардың Жылдық мектептің білім алушыларды даярлау деңгейіне және ұсынымдар енгізеді жетілдіру бойынша бағдарламалар, Жазғы мектептер.

5 Жазғы тілдік мектептерге қатысушылардың құқықтары мен міндеттері

5.1 Жазғы тілдік мектепте білім алушының міндетті:

- 1) Мектепте сабақтарға қатысу, сабақты бос жібермеуге жол бермеу, сабақты дәлелсіз себептермен қалдырмау.
- 2) тапсырмаларды оқытушы, оның ішінде поручаемые үй тапсырмалары ағылшын тілі.
- 3) сақтау тәртібі мен тыныштықты сабақ өткізу кезінде Мектеп талаптарын орындау, оқытушы мен Мектеп әкімшілігі қатысты мінез-құлық ережелерін сабақтарда және Мектеп үй-жайында.

5.2 Білім Алушы құқылы:

- 1) Сапалы білім сәйкес мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары.
- 2) Қосымша білім беру қызметтерін, білімдерді өзінің бейімділігі мен қажеттіліктеріне сәйкес ақылы негізде жүзеге асырылады.
- 3) Тегін ақпараттық ресурстармен, оқу - әдістемелік кешендермен және оқу - әдістемелік құралдармен.
- 4) Мекемені басқаруға қатысу.
- 5) Спорт, оқу, акт залдарын, компьютерлік сыныптарын, мектеп кітапханасымен тегін пайдалануға.
- 6) Өз пікірін еркі айтуға нәне нанымын дәлелдеуге.
- 7) Оқудағы сыйақы, ынталандыру және ғылыми және шығармашылық қызметі үшін алуға.

5.3 Ата-аналары (заңды өкілдері) міндетті:

- 1) білім алушының жолдауындағы Шарт туралы ақпаратты, оның көлемінде құқықтары мен міндеттерін дереу хабарлауға;
- 2) уақтылы төлеуге сабақтар білім алушылардың Жазғы тіл мектебі;
- 3) жауапты өмірі мен денсаулығы, білім алушының, оның жүруі Жазғы тіл мектебіне және одан алу;
- 4) кідіріссіз хабардар етуге Жазғы тіл мектебіне орнын өзгерту туралы тұрақты тұру көрсете отырып, толық жаңа пошта мекенжайы мен нөмірі, үй телефонының.

5.4 Ата-аналар (заңды өкілдер) құқылы:

- 1) танысуға барысымен және мазмұнымен, білім беру процесін, сондай-ақ талаптарына болу Жазғы тіл мектебі;
- 2) алуға Мектеп туралы ақпаратты жетістіктерін және сабаққа қатысу;
- 3) біржақты тәртіппен Шартты бұзуға жазбаша хабардар ете отырып, Мектепке.

Қорытынды

Жазғы тіл мектебінде жұмыс сапасының өлшемі тиісті параметрлер деңгейінде анықтайды, оның құндылық-мәнді қасиеттерін (тәрбиелігі: отансүйгіштікке, толеранттылыққа), әлеуметтендіру және әлеуметтік бейімдеу. Атқарылған қызметтің нәтижелілігіне қол жеткізу педагогтармен осындай сапасын қамтамасыз етілген:

- құндылық-мәнді қасиеттерінің көрініснің оң динамикасы;
- жеке тәжірибесі білім алушылардың әлеуметтік және тұлғалық маңызды мазмұнымен байыту;
- өнімділігі қызметі заттық-практикалық жетістіктерімен айқындалады.

Қажетті элементің тиімділігі білім алушылар тәрбиесі, демалысты ұйымдастыру және сауықтыру сандық және сапалық көрсеткіштері (индикаторлары) айқындалатын барысында диагностикасы болып табылады.

Сандық көрсеткіштерсапалы көрсеткіштеріне қарай тиімді бола алатындығы: міндеттерді шешу дәрежесі қойылған, пайыздық және деңгейі тізілген даму үрдісі білім алушылардың, қол жеткізілген нәтижелерде тәрбиелеу арқылы сандық көрсеткіштермен анықтауға болады.

Сапалық көрсеткіштер тиімділігі: талдау, физикалық жай-күйі (физикалық көңіл-күйіне, дене белсенділігі, денсаулық жағдайы); әлеуметтік өсу сипаттамасы (дамыту, әлеуметтік дағдыларын, білім алушылардың дағды алу еңбек қызметін пайдалану мүмкіндіктерін іске асыру, жеке мүдделері мен қажеттіліктерін); құзыреттілік деңгейі, педагог кадрларды даярлау; білім, біліктілік, дағдылары қалыптасқан іске асыру барысында арнайы бағдарламалар; Жылдық тілдік мектепке қатысушылардың эмоционалдық жағдайы, дайын белсенділігі, позитивті әлеуметтік өмірі болып саналады.

Сапалы бағалауға Жазғы тілдік мектептің қатысушыларының пікірі, топтық жобаларын талқылалануға түсуі бола алады.

Мазмұны

1	Жалпы ережелер	3
1.1	Негізгі терминдер және түсініктемелер	3
1.2	Жазғы тілдік мектептерді ұйымдастырудың негіздері	4
1.3	Жазғы тілдік мектептерді ұйымдастыру	4
2	Жазғы Тілдік мектептің мақсаты мен міндеттері	6
3	Жазғы тілдік мектептің құрылымы және атқару қызметінің бағыты	9
3.1	Тілдік мектептің атқару қызметінің негізгі бағыты	9
3.2	Тілдік мектептің құрылымы	10
4	Жазғы тілдік мектептерді ұйымдастыруға қойылатын талаптар ...	15
4.1	Жазғы тілдік мектептердегі жұмыс тәртібіне қойылатын талаптар.	15
4.2	Жазғы тілдік мектептерге қатысушылар қызметі	15
5	Жазғы тілдік мектептерге қатысушылардың құқықтары мен міндеттері	18
	Қорытынды	19

1 Общие положения

1.1 Основные термины и понятия

1.1.1 CEFR – общеевропейская шкала уровней владения иностранным языком, система устанавливает единые стандарты, которые применяются для определения языковой компетенции во всем мире.

1.1.2 IELTS (англ. *International English Language Testing System*) – международная система оценки знания английского языка.

1.1.3 TOEFL (англ. *Test of English as Foreign Language*) – стандартизованный тест на знание английского языка (в его североамериканском варианте), сдача которого обязательна для неанглоязычных иностранцев.

1.1.4 Волонтер (*доброволец*) – это человек, участвующий в различных социально значимых кампаниях, стремящийся внести свой вклад в реализацию социально значимых проектов, распространение необходимой информации, подготовку и проведение общественных акций.

1.1.5 Групповой проект – это самостоятельная деятельность обучающихся по решению последовательных взаимосвязанных учебных задач в течение установленного ограниченного периода времени, направленная на достижение определенного результата. Реализация группового проекта предполагает решение учебной задачи силами специально созданной команды численностью от 3 до 6 человек.

1.1.6 Занятия в летней языковой школе – фрагмент учебного процесса, представляющий систему взаимосвязанных элементов: образовательных ситуаций, форм организации взаимодействия участников, образовательной цели, содержания образования, методов обучения. Занятия разделяются на группы на основе различий в коммуникативном взаимодействии педагога и участника Летней языковой школы:

– индивидуальные занятия педагога с участником школы, включая самообучение;

– коллективно-групповые занятия (языковые, интеллектуальные игры и конкурсы, проектные технологии, тренинги, технологии критического мышления, деловые игры, погружения, проекты).

1.1.7 Интегрированное обучение языку и предмету (CLIL) – это объединение целого ряда подходов в различных образовательных контекстах. Существует целый ряд терминов, описывающих различные способы внедрения CLIL, например: полное языковое погружение, «языковой ливень» и т.д.

Изучение языка становится более целенаправленным, так как язык используется для решения конкретных коммуникативных задач. Кроме того, обучающиеся имеют возможность лучше узнать и понять культуру изучаемого языка, что ведет к формированию социокультурной компетенции учащихся. Обучающийся пропускает через себя достаточно большой объем языкового материала, что представляет собой полноценное погружение в естественную языковую среду.

1.1.8 Летние языковые школы – это интенсивное погружение в языковую среду, общение на изучаемом языке со сверстниками и носителями языка, система дополнительных услуг, разновидность летнего школьного лагеря, в котором сочетаются летний отдых и активные занятия.

1.1.9 Носители языка (англ. *native speaker*) – представитель языковой общности, владеющий нормами языка, активно использующий данный язык (обычно являющийся для него родным) в различных бытовых, социокультурных, профессиональных сферах общения.

1.1.10 Уровневое обучение языку – это общеевропейская система оценки уровня владения иностранным языком.

1.2 Основания для организации Летних языковых школ:

– «100 шагов по осуществлению пяти институциональных реформ» (*Пошаговый план нации по реализации пяти институциональных реформ Главы государства Нурсултана Назарбаева; расширенное заседание Правительства в Астане 6 мая 2015 года*);

– «Дорожная карта развития трехязычного образования на 2015-2020 годы» (*Совместный приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 5 ноября 2015 года № 622, Министра культуры и спорта Республики Казахстан от 9 ноября 2015 года № 344, Министра по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 13 ноября 2015 года № 1066*).

1.3 Организация летней языковой школы

1.3.1 Летние языковые школы создаются в пришкольных лагерях, дворовых клубах, дворцах/домах школьников, загородных лагерях.

1.3.2 Контингент обучающихся Летней языковой школы формирует директор организации образования (школы) за три недели до конца учебного года, передает списки школьников руководителям тех организаций образования (дворовые клубы, загородные лагеря, дворцы/дома школьников), которые намерены открыть Летние языковые школы на базе своих организаций.

1.3.3 Списки участников Летней языковой школы формируются на основе заявления родителей или иных законных представителей на имя директора школы, которые принимаются в срок не позднее, чем за 10 рабочих дней до начала работы Летней школы.

1.3.4 Директор организации образования (школы) назначает своим приказом руководителя (директора) Летней языковой школы, которая будет функционировать на базе пришкольного лагеря.

2 Цель и задачи Летней языковой школы

2.1 Основной *целью* летней языковой школы является создание лингвистической образовательной среды для выравнивания языковой подготовки учащихся 5-10 классов во время летних школьных каникул.

2.2 Для достижения установленной цели необходимо решить следующие *задачи*:

2.2.1 обеспечить эффективность лингвистической образовательной среды на основе коммуникативного подхода к обучению неродным (второму, иностранному) языкам;

2.2.2 обучить школьников в лингвистической образовательной среде в соответствии с индивидуальными особенностями и образовательными запросами обучающихся.

При решении *первой задачи* следует обращать внимание на обучение языку науки в рамках изучаемых предметов (терминология, грамотность) и языку повседневного общения. Реализация коммуникативного подхода к обучению неродным (второму, иностранному) языкам предполагает формирование навыков межкультурной коммуникации через организацию учебно-игровой, творческой, исследовательской, спортивно-оздоровительной деятельности обучающихся. При этом педагоги, исходя из своих профессиональных квалификаций, индивидуально-личностных характеристик обучающихся, технических и экономических возможностей организации образования:

- могут использовать имеющиеся в их арсенале различные методы, формы и средства развития логического мышления, памяти, творческого воображения обучающихся, а также их коммуникативных способностей;

- должны вести целенаправленную работу по развитию у обучающихся мотивации к изучению языков на основе устойчивого интереса к культурно-историческому наследию, лингвистическим традициям и особенностям не только страны изучаемого языка, но и других стран и народов;

- должны способствовать активизации самостоятельной работы обучающихся над совершенствованием своих лингвистических способностей, развитием практических навыков использования неродных языков в учебной деятельности и личном общении.

При решении *второй задачи* педагоги, исходя из результатов «входной диагностики», должны ориентироваться на следующие требования к уровню языковой подготовки обучающихся:

Уровень выживания (A1):

- развитие практических умений и навыков устного и письменного общения на неродном языке;

- формирование умений отвечать на простые фактические вопросы и понимать простые ответы;

- формирование умений вести диалог этикетного характера;

- формирование умений понимать речь учителя и одноклассников, а

также несложные аутентичные аудио- и видеотексты, построенные на изученном речевом материале (полное понимание прослушанного);

– формирование умений заполнять анкету, формуляр (сообщать о себе основные сведения: имя, фамилия, возраст, гражданство, адрес и т.д.);

Предпороговый уровень (A2):

– развитие практических умений и навыков устного и письменного общения на изучаемом языке;

– формирование умений чтения и восприятия на слух общего смысла учебного текста или статьи на изучаемом языке (при чтении в медленном темпе);

– формирование умений вести диалог-расспрос, диалог этикетного характера;

– развитие умения понимать основное содержание несложных аутентичных аудио- и видеотекстов, содержащих небольшое количество незнакомых слов, используя контекстуальную, языковую, иллюстративную и другие виды догадки (понимание основного содержания);

– обучение умению писать открытки этикетного характера с опорой на образец с употреблением формул речевого этикета, адекватные стилю изложения, принятому в англоязычных странах;

Пороговый уровень (B1):

– развитие потребности в самообразовании и самосовершенствовании в области изучаемых языков;

– формирование у обучающихся более глубокого представления о роли и значимости изучаемого языка в жизни современного человека и поликультурного мира;

– формирование умений кратко высказываться на заданную тему, используя изученный речевой материал в соответствии с поставленной коммуникативной задачей;

– формирование умений делать сообщения на заданную тему на основе прочитанного/услышанного;

– формирование умений читать с целью понимания основного содержания текста (уметь игнорировать незнакомые слова, не мешающие пониманию основного содержания текста); выявлять главные факты в тексте, не обращая внимания на второстепенные; распознавать тексты различных жанров (прагматические, публицистические, научно-популярные и художественные) и типов (статья, рассказ, реклама и т.д.);

– формирование умений составлять план, тезисы устного и письменного сообщения, кратко излагать результаты проектной деятельности;

Пороговый продвинутый уровень (B2):

– дальнейшее формирование коммуникативной компетенции, то есть способности и готовности общаться с носителями изучаемого языка на уровне своих речевых возможностей и потребностей в устной (говорение и аудирование) и письменной (чтение и письмо) формах;

– приобретение нового опыта использования изучаемого языка как

средства межкультурного общения, как инструмента познания мира и культуры других народов;

– формирование умений делать сообщения на заданную тему на основе прочитанного/услышанного;

– формирование умений соотносить содержание услышанного с личным опытом;

– формирование умений читать с целью полного понимания на уровне смысла и критического осмысления содержания (определять главную идею текста, не выраженную эксплицитно; отличать факты от мнений и др.);

– формирование умений писать электронные (интернет-) сообщения;

– формирование умений делать записи (выписки из текста);

– формирование умений фиксировать устные высказывания в письменной форме.

3 Направления деятельности и структура Летних языковых школ

3.1 Основные направления деятельности Летней языковой школы

Учебно-игровая деятельность расширяет знания детей об окружающем мире, удовлетворяет потребности ребенка в реализации своих знаний и умений, предусматривает положительное отношение к предмету и высокую мотивацию к дальнейшему овладению неродным языком. Данный вид деятельности реализуется через поездки, экскурсии, организацию лекций, бесед, деловых игр и психологических тестов, интерактивные сессии/занятия, видеоуроки, творческие мастерские, игровые площадки, т.е. любые формы, способствующие развитию языковых компетенций через говорение, чтение, аудирование и письмо.

Творческая деятельность основана на самоопределении каждого участника, на его самореализации в процессе создания иноязычной среды и предполагает подготовку и проведение конкурсов, викторин, вечеров, встреч с носителями языка, посещение музеев, концертов и спектаклей, экскурсии.

Творческая деятельность призвана выявлять таланты, развивать творческие способности школьников в чтении и пении на неродном языке, стимулировать интерес к иной культуре, способствовать духовному развитию подрастающего поколения, формировать у обучающихся прочные коммуникативные компетенции через различные формы и приемы познавательной деятельности. Творчество проявляется в различных инсценировках сказок, театральных постановках, декламировании аутентичных текстов, оригинальных произведений авторов, исполнении музыкальных произведений.

Исследовательская деятельность обучающихся способствует развитию интереса к другому языку, интеллектуальной инициативы учеников в процессе работы над групповыми проектами, обучению информационным технологиям и работе со средствами коммуникации; профессиональному самоопределению детей. Следовательно, она формирует информационную, ценностно-смысловую, языковую, лингвистическую, коммуникативную и другие компетенции. Примеры исследовательской деятельности: создание мини-проектов и презентаций, поиск информационных сообщений, поиск ответов на те или иные вопросы, написание рефератов, составление кроссвордов, языковые, лингвистические интеллектуальные марафоны, групповые проекты.

Спортивно-оздоровительная деятельность направлена на воспитание культуры здорового образа жизни, привлечение к активному отдыху, занятиями физической культурой, туризмом и спортом и организована в форме акций, фестивалей, спортивных мероприятий, походов, конкурсов, оздоровительных поездок и экскурсий по родному краю, уроков здоровья. Немаловажное значение имеет и учебный туризм. Занятие этой деятельностью поможет обучающимся самореализоваться, самоутвердиться и самосовершенствоваться. Участвуя в различных оздоровительных мероприятиях, школьники вовлекаются в интересную, построенную в игровой форме спортивно-

оздоровительную работу. Игровая деятельность как наиболее оптимальный способ адаптации детей в языковой, образовательной и оздоровительной среде организована в форме подвижных игр, в том числе народных, спортивных праздников, конкурсов, оздоровительно-развлекательных мероприятий.

3.2 Структура Летней языковой школы

3.2.1 Принципы организации и отбора содержания обучения в Летней языковой школе

Основным принципом организации Летней языковой школы и отбора содержания обучения в Летней языковой школе является содержательная интеграция языковых дисциплин и предметных областей.

Из указанного родового принципа исходят два видовых принципа: принципы организации обучения в Летней языковой школе и принципы отбора содержания обучения в Летней языковой школе. К ним относятся:

1) принцип многообразия видов, форм и содержания деятельности, что означает развитие доминирующих способностей, интересов и потребностей (интеллектуально-познавательные, художественно-творческие, организаторско-лидерские) обучающихся, чему помогают выступления на концертных площадках, проведение трудовых десантов, разработка социально-значимых проектов, занятия в кружках, участие в различных мероприятиях. Все это имеет четко выраженный результат, способствует самоутверждению личности, позволяет проявить творчество и самостоятельность;

2) принцип творчества и свободы выбора, который позволяет обучающимся выбирать различную познавательную деятельность; определять значимые досугово-развлекательные мероприятия; выбирать и распределять роли участников коллективных дел и деловых игр (организатор, эксперт, рекламный агент, консультант, костюмер, оформитель, социолог и т.д.); использовать различные формы участия в оздоровительных программах (обливание, зарядка, шейпинг, массаж, спортивные секции, купание и др.);

3) принцип гуманизации отношений, что означает построение всех отношений на основе уважения и доверия к человеку, на стремлении привести его к успеху через идею гуманного подхода к школьнику, для достижения чего сотрудникам Летней языковой школы необходимо психологическое переосмысление всех основных компонентов педагогического процесса;

4) принцип взаимосвязи педагогического и детского коллективов, что означает формирование временных групп по подготовке и проведению различных мероприятий (часы здоровья, дискуссионные клубы, олимпиады, ролевые игры), создание служб по пропаганде, освещению жизнедеятельности в школе (газета, телевидение, информационный бюллетень) и организацию творческих коллективов (концертных групп, театральных студий и т.д.);

5) принцип комплексности оздоровления и воспитания, что означает распределение времени на организацию оздоровительной и воспитательной

работы, учитывающей все группы поставленных задач, оценку эффективности пребывания обучающихся в летней языковой школе;

б) принцип социальной активности предполагает включение обучающихся в социально-значимую деятельность при проведении разноплановых просветительских, оздоровительных, спортивных и досуговых мероприятий.

3.2.2 Методы, приемы, средства и формы обучения в Летней языковой школе

Комплекс методов, приемов, средств и форм обучения в Летней языковой школе формируется в соответствии со следующими задачами:

1) усвоение лексико-грамматического материала по программе, преобладание традиционных методов и форм обучения (знакомство с фонетическими особенностям изучаемого языка и закрепление произносительных навыков;

2) развитие навыков аудирования;

3) усвоение лексического минимума, простых грамматических правил;

4) обучение письму;

5) развитие речевых умений и навыков на изучаемом языке, коммуникативных качеств личности;

б) культурно-эстетическое воспитание на основе погружения в языковую лингвокультуру;

7) формирование коммуникативных компетенций и навыков проектно-творческой деятельности (применение активных и интерактивных методов обучения, включение обучающихся в реальный коммуникативный процесс и творческую деятельность в ходе реализации социально-культурных программ, создания и реализации научных, творческих и художественно-эстетических проектов и т.д.);

8) индивидуальное проектирование интегрированной лингвистической деятельности обучающегося.

3.2.3 Формы обучения в Летней языковой школе

Основной организационной формой обучения в Летней языковой школе является объединение школьников в уровневые разновозрастные группы. Это означает, что по итогам «входной» диагностики формируются группы по уровням владения языком (уровни А1, А2, В1, В2). Как правило, в такие группы попадают школьники разных возрастов, что обуславливает специфику работы с разновозрастной группой школьников.

Исходя из данной организационной формы определяются формы обучения по основным направлениям деятельности Летних языковых школ. К ним относятся:

- 1) интерактивные занятия по языку (ежедневные, по расписанию);
- 2) проектные работы (научные, социальные);
- 3) творческие кружки по интересам;
- 4) спортивные секции.

3.2.4 Итоговая форма контроля обучения в Летней языковой школе

Итоговой формой контроля обучения в летней языковой школе является общественный смотр знаний. Это означает, что к закрытию каждого сезона Летней языковой школы готовится большой праздник, на который приглашаются родители обучающихся, представители местных исполнительных органов, общественных организаций, жители микрорайона школы и т.д. Педагогическому и детскому коллективам Летней языковой школы на этом празднике предстоит продемонстрировать свои достижения, среди которых основными являются умения и навыки:

- 1) планирования, проектирования и организации собственной иноязычной познавательной деятельности;
- 2) работы с информацией по теме, которая содержится в иноязычных источниках различного типа, а также в различных знаковых системах;
- 3) передачи содержания информации адекватно поставленной цели;
- 4) свободного восприятия языка и содержания сведений средств массовой информации;
- 5) соблюдения этических правил, принятых в различных лингвокультурных системах;
- 6) создания материала для информационных сообщений на основе творческой обработки информации с использованием новейших технических средств и технологий;
- 7) коллективной учебной деятельности (умение сотрудничать: планировать и реализовывать совместную деятельность в работе над проектом как в позиции лидера, так и в позиции рядового участника);
- 8) работы в паре/группе над проектом;
- 9) представления полученных языковых компетенций в групповом проекте.

При этом на общественном смотре знаний по завершении Летней языковой школы обучающиеся должны продемонстрировать определенные **личностные** результаты обучения, среди которых:

- любовь и уважительное отношение к своей малой родине (своему родному дому, школе, селу, городу), народу, Казахстану;
- уважительное отношение к родному языку;
- осознание родной культуры через контекст культуры других стран;
- представление о моральных нормах и правилах нравственного поведения;
- убежденность в приоритете общечеловеческих ценностей;

- эмоционально-нравственная отзывчивость (готовность помочь), понимание и сопереживание чувствам других людей;
- представление о дружбе и друзьях, внимательное отношение к их интересам и увлечениям;
- установление дружеских взаимоотношений в коллективе, основанных на взаимопомощи и взаимной поддержке;
- чувство собственного достоинства и уважение достоинства других людей;
- потребность и способность выражать себя в доступных видах творчества (проекты);
- ответственное отношение к образованию и самообразованию, понимание их важности в условиях современного информационного общества;
- потребность в здоровом образе жизни;
- стремление к активному образу жизни: интерес к подвижным играм, участию в спортивных соревнованиях;
- мотивация изучения иностранных языков и стремление к самосовершенствованию языковой подготовки;
- коммуникативные компетенции в межкультурной и межэтнической среде;
- представления об эстетических ценностях иной культуры;
- интерес к языку и культуре других народов;
- адекватное восприятие и отношение к системе ценностей и норм поведения людей другой культуры;
- уважительное отношение к особенностям образа жизни людей иной культуры;
- потребность и способность представлять на другом языке родную культуру.

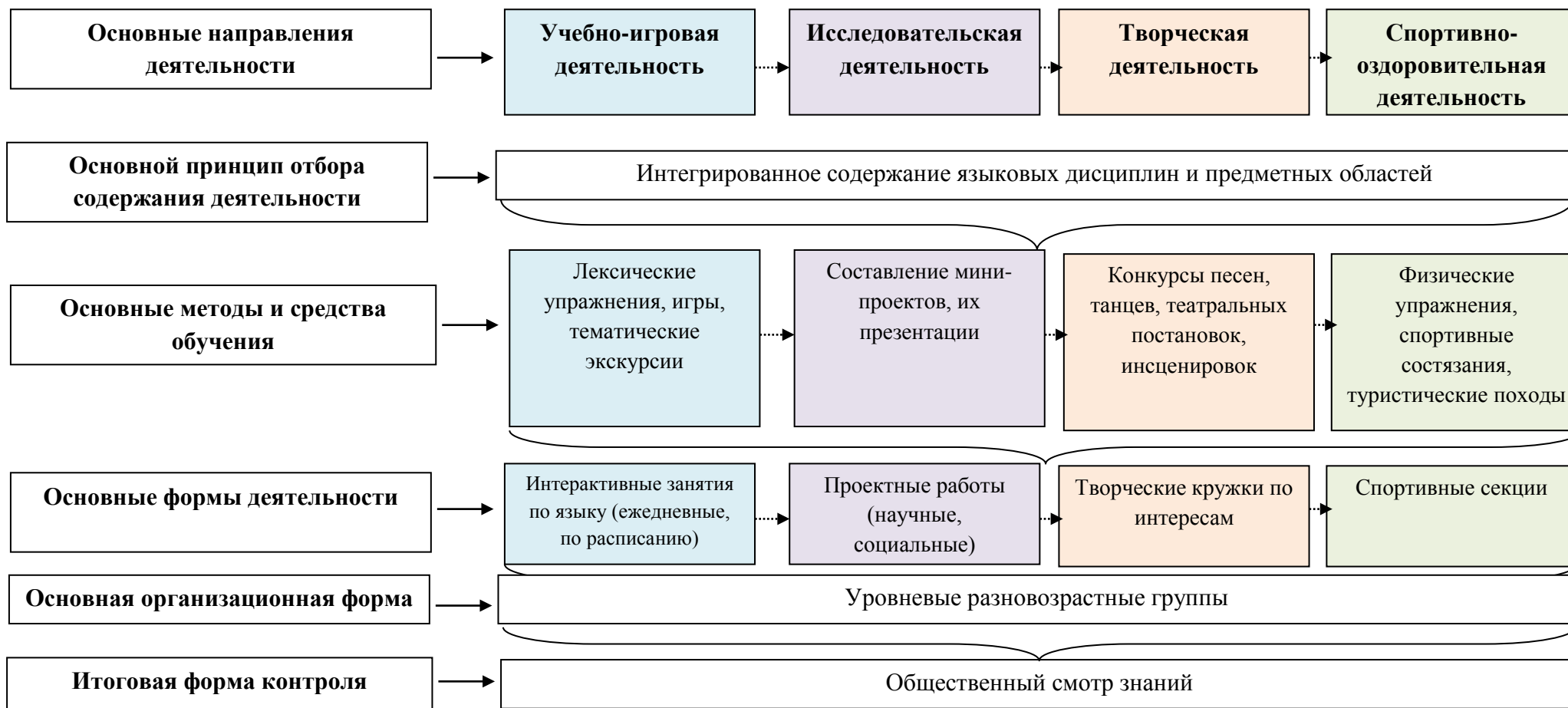

Рисунок 1 – Структура летней языковой школы

4 Требования к организации Летних языковых школ

4.1 Требования к режиму работы и распорядку дня Летней языковой школы

- 1) Летние языковые школы организуются в каникулярный период.
- 2) Конкретный срок и продолжительность сезона (не менее 12 дней) определяются в зависимости от конкретных условий организации образования, возможностей учителей, специалистов и волонтеров.
- 3) Режим работы:
  - *начало дня*: 09:00.
  - *завершение дня*: 14:00 (для школы неполного дня), 17:00 (для школы полного дня);
  - *занятия (см. глоссарий)*: по 2 часа ежедневно (количество учебных часов в неделю при пятидневном обучении составляет 40 часов);
  - *питание*: 3-х разовое (завтрак, обед, полдник) при полном пребывании; 1-разовое – завтрак – при неполном пребывании;
  - *мероприятия*: лингвистические игры, исследовательские, культурно-развлекательные и спортивно-оздоровительные.
- 4) Помещения и кабинеты должны быть оснащены, оборудованы в соответствии с санитарно-гигиеническими требованиями.
- 5) Целевая группа: учащиеся 5-11 классов.
- 6) Путем предварительного тестирования определяются группы учащихся по уровню языковой подготовки. Деление на группы проводится с учетом потребностей школьников:
  - Уровень выживания (A1);
  - Предпороговый уровень (A2);
  - Пороговый уровень (B1);
  - Пороговый продвинутый уровень (B2);
- 7) Рекомендуемая наполняемость групп – не более 10 человек.
- 8) Стоимость обучения устанавливает администрация организации, на базе которой будет функционировать Летняя языковая школа. Родители заключают со Школой договор возмездного оказания образовательных услуг. Заключение договора производится при подаче документов.

4.2 Функции участников Летних языковых школ

4.2.1 Основные участники Летних языковых школ:

- руководитель (директор) Летней языковой школы;
- педагоги (педагогический коллектив);
- обучающиеся (детский коллектив);
- родители;
- малый обслуживающий персонал.

4.2.2 Руководитель (директор) Летней языковой школы:

- 1) определяет и утверждает штат работников Летней языковой школы;
- 2) утверждает по согласованию с организацией образования правила внутреннего распорядка Летней языковой школы, издает приказы и распоряжения по Летней языковой школе;
- 3) разрабатывает и (после согласования с организацией образования) утверждает должностные обязанности работников Летней языковой школы, знакомит их с условиями труда;
- 4) проводит (с регистрацией в специальном журнале) инструктаж персонала по технике безопасности, профилактике травматизма и предупреждению несчастных случаев с обучающимися;
- 5) составляет график выхода на работу персонала Летней языковой школы;
- 6) создает безопасные условия для проведения образовательной и оздоровительной работы, занятости детей, их трудовой деятельности;
- 7) несет ответственность за организацию питания обучающихся и хозяйственно-финансовую деятельность Летней языковой школы;
- 8) обеспечивает совместную деятельность детского коллектива и взрослых в организации, подготовке и проведении совместных языковых мероприятий;
- 9) оказывает содействие при контакте с родителями обучающихся;
- 10) обеспечивает организацию трансферов (поездки, встречи, экскурсии);
- 11) обеспечивает безопасность жизни и деятельности детей в Летней языковой школе;
- 12) координирует работу педагогических работников и иностранных педагогов по разработке программ Летней школы;
- 13) утверждает программы занятий Летней школы;
- 14) определяет участника в группу, в которой количество обучающихся не превышает 10 человек;
- 15) несет ответственность за жизнь и здоровье обучающихся и работников, находящихся в школе во время образовательного процесса, не допускает нарушений законных прав и свобод обучающихся;
- 16) организует подготовку классных помещений для проведения занятий;
- 17) обеспечивает проведение занятий в помещениях, отвечающих санитарным и техническим требованиям;
- 18) обеспечивает образовательный процесс квалифицированными преподавателями, в том числе из числа носителей изучаемого языка;
- 19) осуществляет взаимодействие с местными исполнительными органами в области образования по вопросам организации работы Летней языковой школы;
- 20) представляет в организацию образования, на базе которой функционирует Летняя школа, отчет по итогам работы Летней школы;
- 21) оказывает консультативную и методическую помощь всем участникам школы;

22) информирует всех участников о возможных изменениях в работе школы.

4.2.3 Педагогический коллектив

К занятиям и мероприятиям в Летней языковой школе привлекаются учителя школ, преподаватели вузов, студенты 3-х курсов, обучающихся по педагогическим специальностям колледжей и вузов, со знанием английского языка не ниже уровня IELTS-4, волонтеры-носители языка из различных регионов Казахстана.

Педагог Летней школы осуществляют свою деятельность в соответствии с условиями трудового договора и выполняют следующие функции:

- обеспечивает удовлетворение потребностей обучающихся в реализации своих знаний и умений;
- обеспечивает качественный отбор содержания учебного материала по языковой подготовке;
- оказывает содействие индивидуальному подходу к обучающемуся в процессе обучения английскому языку;
- содействует развитию индивидуальности обучающихся посредством обеспечения и поддержки процессов самопознания, самореализации личности;
- обеспечивает включение и погружение обучающихся в различные виды деятельности;
- организовывает досуговую деятельность (поездки, встречи, экскурсии);
- развивает контрольно-оценочный (рефлексивный) компонент;
- устанавливает педагогически целесообразные отношения с обучающимися, другими педагогами, родителями, представителями общественности;
- разрабатывает программы Летней школы;
- проводит занятия Летней школы для обучающихся в соответствии с расписанием занятий;
- ведет обратную связь с обучающимися по разработанной программе Летней школы;
- проводит еженедельную корректировку траектории развития обучающихся через регулярную обратную связь;
- проводит индивидуальную и групповую консультационную работу с обучающимися по разработке группового проекта;
- проводит анализ на соответствие программ Летней школы уровню подготовленности обучающихся и вносят рекомендации по усовершенствованию программ Летней школ.

5 Права и обязанности участников Летних языковых школ

5.1 Обучающийся Летней языковой школы обязан:

- 1) посещать занятия в Школе, не допускать пропуска занятий без уважительных причин;
- 2) выполнять задания преподавателей, в том числе поручаемые домашние задания по изучению английского языка;
- 3) соблюдать порядок и тишину при проведении занятий в школе, выполнять требования преподавателей и администрации школы, касающиеся правил поведения на занятиях и в помещении школы.

5.2 Обучающийся вправе:

- 1) получать качественное образование в соответствии с государственными общеобязательными образовательными стандартами;
- 2) получать дополнительные образовательные услуги, знания согласно своим склонностям и потребностям на платной основе;
- 3) бесплатно пользоваться информационными ресурсами, учебно - методическими комплексами и учебно - методическими пособиями;
- 4) участвовать в управлении Летней школы;
- 5) бесплатно пользоваться спортивными, читальными, актовыми залами, компьютерными классами, библиотекой школы;
- 6) свободно выражать собственное мнение и убеждения;
- 7) получать поощрение и вознаграждение за успехи в учебе, научной и творческой деятельности.

5.3 Родители (законные представители) обязаны:

- 1) незамедлительно доводить до сведения обучающегося содержащуюся в договоре информацию об объеме его прав и обязанностей;
- 2) своевременно оплачивать занятия обучающегося в Летней языковой школе;
- 3) нести ответственность за жизнь и здоровье обучающегося при его следовании в Летнюю языковую школу и из нее;
- 4) без промедления уведомлять Летнюю языковую школу об изменении места постоянного проживания с указанием полного нового почтового адреса и номера домашнего телефона.

5.4 Родители (законные представители) вправе:

- 1) знакомиться с ходом и содержанием образовательного процесса, а также с условиями пребывания в Летней языковой школе;
- 2) получать от школы информацию об успехах и посещаемости ребенка;
- 3) в одностороннем порядке расторгнуть Договор, письменно известив об этом администрацию школы.

Заключение

Критериями качества работы в Летней языковой школе должны быть параметры, которые определяют уровень ценностно-значимых качеств личности (воспитанности: патриотизма, толерантности), социализации и социальной адаптации. Результативность деятельности означает достижение педагогами такого качества, при котором обеспечивается:

- положительная динамика проявлений ценностно-значимых качеств личности;
- обогащение личного опыта обучающихся социально и личностно значимым содержанием;
- продуктивность деятельности, выраженная в соответствующих предметно-практических достижениях.

Необходимым элементом эффективности воспитательной деятельности организации отдыха и оздоровления обучающихся являются количественные и качественные показатели (индикаторы), которые определяются в ходе диагностики.

Количественными показателями эффективности могут выступать: степень решения поставленных задач, процент и уровень включенности в процесс развития обучающихся, достигнутые результаты воспитания, которые можно определить в количественных показателях.

Качественные показатели эффективности: анализ физического состояния (физического самочувствия, физической активности, состояния здоровья); характеристика социального роста (развития социальных навыков обучающихся, приобретения навыков трудовой деятельности, использование возможностей в реализации собственных интересов и потребностей); уровень компетентности педагогических кадров; знания, умения, навыки, сформированные в ходе реализации специализированных программ; эмоциональное состояние участников Летней языковой школы; готовность к активной позитивной социальной жизни.

Качественной оценке могут подвергаться отзывы участников Летней языковой школы, групповые проекты.

Содержание

1	Общие положения	21
1.1	Основные термины и понятия	21
1.2	Основания для организации Летних языковых школ	22
1.3	Организация Летней языковой школы	22
2	Цель и задачи Летней языковой школы	23
3	Направления деятельности и структура Летних языковых школ	26
3.1	Основные направления деятельности Летней языковой школы	26
3.2	Структура Летней языковой школы	27
4	Требования к организации Летних языковых школ	32
4.1	Требования к режиму работы и распорядку дня Летней языковой школы	32
4.2	Функции участников Летних языковых школ	32
5	Права и обязанности участников Летних языковых школ	35
	Заключение	37

Жазғы тілдік мектеп туралы ережелер

Положение о летней языковой школе

Басуға 24. 03. 2016 ж. қол қойылды. Пішімі 60×84 1/16.
Қағазы офсеттік. Офсеттік басылыс.
Қаріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа табағы 2,4.

Подписано в печать 24. 03. 2016 г. Формат 60×84 1/16.
Бумага офсетная. Печать офсетная.
Шрифт Times New Roman. Усл. п.л. 2,4.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
«Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы» РМҚК
010000, Астана қ., Орынбор көшесі 4, «Алтын Орда» БО, 15-қабат

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина
010000, г. Астана, ул. Орынбор, 4, БЦ «Алтын Орда», 15 этаж